

ELS CRÍTICS

entrevista

XAVIER ALIAGA

Jordi Valls Pozo

«Hi ha hagut un excés de creació d'una religió al voltant de la poesia»

El poeta Jordi Valls Pozo (Barcelona, 1970) viu segurament una de les seues millors etapes creatives. Després d'haver marcat territori amb llibres com el reeixit 'Pollo' (2019), la tardor passada s'adjudicava el Vicent Andrés Estellés dels Premis Octubre amb 'Pla 10 de l'espai exterior', una obra enjogassada i diversa que sota una corfa agitada ofereix una rigorosa exploració formal i discursiva que pretén trencar amb els compartiments estanc.

Tot i tenir algun premi important, com els Jocs Florals de Barcelona, el vaig veure commogut en rebre el Vicent Andrés Estellés. Potser m'equivoque, però vostè és un dels pocs poetes estellesians del Principat.

—Totalment. És un autor de referència per mi, importantíssim. Vaig fer una mena d'entrada a València, als anys 90, de les mans d'amics de l'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana. Gent com Raül Navarro o Alexandre Vidal em van fer unes rutes molt intenses per València. I tinc a casa tota l'*Obra completa*. Trobar gent que m'ensenyés Estellés dins de la ciutat de València i dels pobles de l'Horta va ser una experiència extraordinària per mi. Em vaig adonar que Estellés m'interpel·lava molt directament.

Pla 10 de l'espai exterior

JORDI VALLS POZO

Editorial 314
València, 2021
Poesia, 91 pàgines

—*Pla 10 de l'espai exterior* és un títol juganer, irònic, però que tot just per això engloba molt bé la significació del poemari, la creació d'un univers i un discurs singulars. La cita de Carles Hac Mor del principi, no és casual, veritat?

—No, no [riures], no hi ha res que sigui casual en el llibre. Parlo més d'escriptura que no de literatura. Trobo que, de vegades, hi ha hagut un excés de creació d'una religió al voltant de la idea de poesia. I sembla que tothom hagi d'estar a l'altura d'aquesta religió. Es creen grups i grupscles entre els que aposten per una poesia de l'experiència o per una altra de més críptica o d'avantguarda, però no hi ha interrelació entre els uns i els

altres. Consideren que la seva mirada de la poesia és *la mirada*. He volgut trencar una mica amb aquesta religió. Si hi ha un *Pla 10* és perquè hi havia un *Pla 9*

de l'espai exterior, la pel·lícula d'Ed Wood considerada la pitjor de la història. I arriba un moment que se me'n fot, que un poema meu arribi a ser classificat o valorat d'una determinada manera. No em preocupa; el que m'interessa és crear un univers particular i que la gent es pugui sentir interpel·lada, que no sigui sempre el mateix poema amb diferents variants, una cosa que m'horroritza.

—Hi ha uns versos del poema “Felicitat” que podrien sintetitzar el to del llibre: “Radical fins al moll de l'os / multiplico l'amor per tres / i me'n porto una”.

—Exacte.

—Però també hi ha la reconstrucció de la tradició clàssica, com en “Medea”, que comença: “Jàson era un cabrò”. I acaba: “Eurípides, que ho sap tot, es menja una paperina sencera de festucs”.

—Hi ha, evidentment, una influència estellesiana en això. I també d'un altre poeta que no surt en aquest llibre, el Màrius Sampere, l'altre poeta que crec jo que m'ha influït molt.

—També destacaria els títols banals que contenen continguts molt profunds, estic pensant en “La granja” o “Parc mòbil”. Un pèndol molt present en el llibre, que passa en una pàgina de Bela Lugosi a Wordsworth.

—Wordsworth és alta cultura, però Bela Lugosi també ens ha aportat emocions. A *Pla 9 de l'espai exterior* hi ha aquella imatge que conté molta tendresa de l'actor collint flors, filmada a l'atzar per Wood. Potsar sí que hi ha una relació indirecta entre Wordsworth i Lugosi.

—El jurat destacava del llibre la capacitat de generar imatges poderoses. A mi m'han agradat molt el desenterrament de nassos en la platja i els armaris ballant la conga.

—[Riures] Sí... No sé exactament la disposició mental que em porta a imaginar aquestes coses, però crec que és important trencar amb la idea del que és real o versemblant, ens condiciona massa. Tornem a Hac Mor, parlem més d'escriptura que no de literatura, que està contaminada per totes aquestes idees que condueixen a la lògica dels fets. M'interessen les obres sense trama perquè, en el fons, no hi ha argument. Fins i tot els poemes del llibre teatralitzats o escènics, que diria Brossa, són absurds, no hi ha un diàleg, una comunicació en-

PRATS I CAMPS

tre els personatges. I per això és impossible que hi pugui haver una acció. Això m'interessava.

—Però també hi ha un cert discurs polític, com en la prosa poètica “Lavínia”, que conté una frase tremenda: “La ciutat acabarà entre flames. Han perdut la batalla d'Urquinaona. Totes les altres les han guanyades ells”. Sembla gairebé un epitafi.

—No soc aliè a la vida política i social, com a persona sensible m'afecta. Estem vivint un moment que els drets humans són clarament violats a l'Estat espanyol i he volgut fer picades d'ull, com ara també al poema “Lluís Maria Xirinacs”. Tracto de dir que estem en una guerra civil encoberta i, probablement, portem més de tres-cents anys així.

—Aquest llibre presenta diferències sensibles però també paral·lelismes amb *Pollo*.

—*Pollo* tenia una visió local; el nom fa referència al cim de la muntanya més

alta del meu poble, un turonet de 360 metres. I *Pla 10 de l'espai exterior* ja no fa referència al món ultralocal sinó que busca respostes al que podríem dir el multivers on estem inserits. I fent les correccions m'he adonat que hi un diàleg amb un llibre anterior, *Oratori*, amb el qual vaig guanyar el Premi Senyoriu d'Ausiàs March i es va publicar l'any 2000. Cap al 1998 o 1999, hi ha hagut un debat molt notable sobre la fi del món, el mil·lenarisme circulava i em va influir moltíssim. Hi ha aspectes que apareixen a *Oratori* que, d'alguna manera, vint anys després, han trobat una resposta en aquest nou llibre. Per exemple, el poema “Film” està inspirat en les pel·lícules de David Lynch, mentre que a *Oratori* havia la influència de T. S. Eliot i tota la seva teoria de les tres veus i el problema de la identitat. Aquí, el tema de la identitat queda completament diluït.

@xavialiaga